

СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Головне слідче управління

вул. Володимирська, 33, м. Київ, 01601, факс (044) 279-66-31, тел. (044) 255-84-88

www.ssu.gov.ua e-mail: sap@ssu.gov.ua Код ЄДРПОУ 00034074

ПОВІДОМЛЕННЯ

про підозру

м. Київ

29 березня 2024 року

Старший слідчий 2 відділу 3 управління досудового розслідування Головного слідчого управління Служби безпеки України лейтенант юстиції Бугай Юлія Романівна, розглянувши матеріали досудового розслідування у кримінальному провадженні № 42022000000000383, відомості про яке 21.03.2022 внесені до Єдиного реєстру досудових розслідувань за ознаками кримінальних правопорушень, передбачених ч. 5 ст. 111-1, ч. ч. 1, 2 ст. 438 Кримінального кодексу України, та встановивши наявність достатніх доказів для повідомлення про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 28 ч. 1 ст. 438 Кримінального кодексу України, відповідно до вимог ст. ст. 2, 9, 40, 42, 276-279 Кримінального процесуального кодексу України,

ПОВІДОМИВ:

Чернишовій Євгенії Олегівні, 06 жовтня 1982 року народження, громадянці України, уродженці Російської Федерації, зареєстрованій за адресою: Херсонська область, м. Херсон, вул. Олександрівська (Червонопрапорна), буд. 87,

про те, що вона підозрюється у порушеннях законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, що виразилось у порушенні вимог ст. 49 Конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949, якою забороняється, незалежно від мотивів, здійснювати примусове індивідуальне чи масове переселення або депортацію осіб, що перебувають під захистом, з окупованої території на територію окупаційної держави або на територію будь-якої іншої держави, незалежно від того, окупована вона чи ні, а також порушенні вимог п. а ч. 4 ст. 85 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12.08.1949, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I) від 08.06.1977, відповідно до якої розглядаються як серйозні порушення цього Протоколу дії, коли вони здійснюються навмисне й на порушення Конвенцій або цього Протоколу, а саме: переміщення окупаючою державою частини її власного цивільного населення на окуповану нею територію

або депортація чи переміщення всього або частини населення окупованої території у межах цієї території чи за її межі, вчинених за попередньою змовою групою осіб, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною 2 статті 28 частиною 1 статті 438 Кримінального кодексу України.

Норми міжнародного гуманітарного права, у порушенні яких підозрюється Чернишова Є.О. та передумови порушення цих норм

Україна та Російська Федерація (далі – РФ) являються учасниками Конвенції про права дитини від 20.11.1989 (надалі – Конвенція про права дитини), відповідно до статті 1 якої дитиною є кожна людська істота до досягнення 18-річного віку, якщо за законом, застосовуваним до даної особи, вона не досягає повноліття раніше.

Згідно з частиною 1 статті 2 Конвенції про права дитини Держави-учасниці поважають і забезпечують всі права, передбачені цією Конвенцією, за кожною дитиною, яка перебуває в межах їх юрисдикції, без будь-якої дискримінації незалежно від національного, етнічного походження дитини, її батьків чи законних опікунів або яких-небудь інших обставин.

Статтею 4 Конвенції про права дитини визначено, що Держави-учасниці вживають всіх необхідних законодавчих, адміністративних та інших заходів для здійснення прав, визнаних у цій Конвенції, вживаючи заходів в максимальних рамках наявних у них ресурсів і при необхідності в рамках міжнародного співробітництва.

Згідно зі статтею 5 Конвенції про права дитини Держави-учасниці поважають відповідальність, права і обов'язки у відповідних випадках опікунів чи інших осіб, що за законом відповідають за дитину, належним чином управляти і керувати дитиною щодо здійснення визнаних цією Конвенцією прав.

Частина 1 статті 8 Конвенції про права дитини зобов'язує поважати право дитини на збереження індивідуальності, включаючи громадянство, ім'я та сімейні зв'язки, як передбачається законом, не допускаючи протизаконного втручання.

У відповідності до частин 1 та 2 статті 9 Конвенції про права дитини Держави-учасниці забезпечують те, щоб дитина не розлучалася з батьками всупереч їх бажанню, за винятком випадків, коли компетентні органи згідно з судовим рішенням, визначають відповідно до застосовуваного закону і процедур, що таке розлучення необхідне в якнайкращих інтересах дитини, всім заінтересованим сторонам надається можливість брати участь у розгляді та викладати свою точку зору.

Частина 1 статті 11 Конвенції про права дитини зобов'язує Держави-учасниць вживати заходів для боротьби з незаконним переміщенням і неповерненням дітей із-за кордону.

Відповідно до частин 1 та 2 статті 18 Конвенції про права дитини законні опікуни несуть основну відповідальність за виховання і розвиток дитини, а найкращі інтереси дитини є предметом їх основного піклування. З метою гарантування і сприяння здійсненню прав, викладених у цій Конвенції, Держави-

учасниці надають законним опікунам належну допомогу у виконанні ними своїх обов'язків по вихованню дітей та забезпечують розвиток мережі дитячих установ.

Стаття 20 цієї Конвенції визначає, що дитина, яка тимчасово або постійно позбавлена сімейного оточення або яка в її власних якнайкращих інтересах не може залишатися в такому оточенні, має право на особливий захист і допомогу, що надаються державою. Держави-учасниці відповідно до своїх національних законів забезпечують зміну догляду за дитиною, а під час розгляду варіантів зміни необхідно належним чином враховувати бажаність наступництва виховання дитини, її етнічне походження, релігійну, культурну належність та рідну мову.

Відповідно до статті 25 Конвенції про права дитини Держави-учасниці визнають права дитини, яка віддана компетентними органами на піклування з метою догляду за нею, її захисту або фізичного чи психічного лікування, на періодичну оцінку лікування, наданого дитині, і всіх інших умов, пов'язаних з таким піклуванням про дитину.

Відповідно до положень цієї Конвенції, права дитини забезпечуються без будь-якої дискримінації та з дотриманням принципу якнайкращого забезпечення інтересів дитини. При оцінці найкращих інтересів дитини у кожному окремому випадку необхідно дотримуватись балансу «всіх елементів, необхідних для прийняття рішення в конкретній ситуації для конкретної дитини або групи дітей».

Інші норми Конвенції про права дитини містять прямі посилання щодо необхідності дотримання та забезпечення принципу найкращих інтересів дитини. Зокрема, при оцінці найкращих інтересів дитини беруться до уваги: погляди та прагнення дитини; її особистість, вік та стать, персональна історія та соціально-культурне тло; турбота, захист і безпека дитини; благополуччя дитини, сімейне оточення, стосунки та контакти з сім'єю; соціальні контакти дитини з однолітками і дорослими; наявні в дитини навички та розвиток її здібностей; права і потреби у галузях охорони здоров'я та освіти; розвиток дитини, її поступовий перехід у доросле і самостійне життя; будь-які інші особливі потреби дитини.

Окремо Конвенція про права дитини указує на необхідність збереження цілісності родини та утримання від вилучення дитини із сім'ї.

Також положення Керівних принципів Організації Об'єднаних Націй (далі – ООН) щодо альтернативного догляду за дітьми від 24.02.2010 вказує на забезпечення зусиль залишення дітей під опікою своїх батьків чи повернення під опіку своїх сімей, або – у відповідних випадках – інших близьких родичів. Держава повинна вживати заходів для того, щоб сім'ї мали доступ до відповідних форм підтримки при здійсненні опіки над дітьми.

Однак, при визначенні конкретних порушень законів та звичаїв війни необхідно керуватися Конвенцією (IV) про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949 (надалі – Конвенція) та Додатковим протоколом до Женевських конвенцій від 12.08.1949, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I) від 08.06.1977 (надалі – Протокол), а також

іншими міжнародними договорами, ратифікованими Україною. Вказані Конвенція та Протокол містять перелік діянь, що становлять найбільш серйозні порушення.

Так, статтею 2 Конвенції передбачено, що вона застосовується до всіх випадків оголошення війни чи будь-якого іншого збройного конфлікту, що може виникнути між двома чи більше Високими Договірними Сторонами, навіть якщо одна з них не визнає стану війни. Конвенція також застосовується до всіх випадків часткової або цілковитої окупації Високої Договірної Сторони, навіть якщо ця окупація не натрапляє на жоден збройний спротив.

Частиною 1 статті 4 Конвенції визначено, що особами, які перебувають під захистом цієї Конвенції, є ті, хто в будь-який момент та за будь-яких обставин опиняються, у разі конфлікту чи окупації, під владою сторони конфлікту або окупаційної держави, громадянами яких вони не є.

Відповідно до статті 8 Конвенції, особи, які перебувають під захистом, за жодних обставин не можуть відмовлятися, частково або цілком від прав, які їм забезпечують ця Конвенція та передбачені у її статтях спеціальні угоди.

Крім того, статтею 13 Конвенції визначено, що положення частини II (Загальний захист населення від деяких наслідків війни) стосуються всього населення країн, які перебувають у конфлікті, без будь-якої дискримінації за ознакою, зокрема, раси, національності, релігійних або політичних переконань, і спрямовані на полегшення страждань, спричинених війною.

Статтею 29 Конвенції передбачено, що сторона конфлікту, під владою якої є особи, що перебувають під захистом, відповідає за поведження своїх представників із цими особами, причому це не знімає особистої відповідальності з таких представників.

Згідно зі статті 47 Конвенції, особи, що перебувають під захистом, які знаходяться на окупованій території не будуть у жодному разі та жодним чином позбавлені переваг цієї Конвенції у зв'язку з будь-якими змінами, запровадженими стосовно керівних установ чи управління цією територією внаслідок її окупації, або у зв'язку з будь-якою угодою, укладеною між властями окупованої території та властями окупаційної держави, або у зв'язку з анексією окупаційною державою всієї або частини окупованої території.

Стаття 49 Конвенції забороняє, незалежно від мотивів, здійснювати примусове індивідуальне чи масове переселення або депортацію осіб, що перебувають під захистом, з окупованої території на територію окупаційної держави або на територію будь-якої іншої держави, незалежно від того, окупована вона чи ні. Однак окупаційна держава може здійснювати загальну або часткову евакуацію з певної території, якщо це є необхідним для забезпечення безпеки населення або зумовлено особливо вагомими причинами військового характеру. Проведення таких евакуацій не може передбачати переміщення осіб, що перебувають під захистом, за межі окупованої території за винятком випадків, коли цього неможливо уникнути з матеріальних причин. Особи, яких було евакуйовано в такий спосіб, повинні бути відправлені додому відразу після припинення воєнних дій на цій території. Окупаційна держава, що здійснює таке

переміщення або евакуацію повинна забезпечити, що члени однієї сім'ї не будуть розлучені.

Відповідно до статті 50 Конвенції, окупаційна держава повинна в співробітництві з державними та місцевими органами влади сприяти належному функціонуванню закладів, відповідальних за піклування про дітей. Якщо місцеві установи виявляються неспроможними забезпечити утримання дітей, окупаційна держава повинна вжити всіх необхідних заходів, щоб забезпечити ними дітей, які втратили батьків чи були з ними розлучені в результаті війни і які не мають можливості отримати необхідне піклування з боку близького родича або друга. Окупаційна держава не повинна перешкоджати реалізації будь-яких преференційних заходів стосовно надання харчування, медичної допомоги та забезпечення захисту постраждалих внаслідок війни, реалізація яких була затверджена до початку окупації з метою сприяння дітям віком до 15 років, вагітним жінкам та матерям дітей віком до 7 років.

При цьому, в розумінні статті 50 Конвенції також необхідно вважати і осіб віком від 15 до 18 років виходячи зі змісту статті 1 Конвенції про права дитини.

Відповідно до преамбули Протоколу кожна держава зобов'язана утримуватися в міжнародних відносинах від загрози силою або її застосування як проти суверенітету, територіальної цілісності чи політичної незалежності будь-яким державам, так і будь-яким іншим чином, несумісним з цілями ООН. При цьому, положення Конвенції та цього Протоколу повинні за всіх обставин цілком застосовуватися до всіх осіб, які перебувають під захистом цих документів, без яких-небудь несприятливих відмінностей, що полягають у характері чи походженні збройного конфлікту або у причинах, що висуваються в конфлікті чи приписуються їм.

Стаття 77 Протоколу, визначає, що діти користуються особливою повагою. Сторони, що перебувають у конфлікті, забезпечують захист і допомогу, які їм потрібні з огляду на їх вік або з будь-якої іншої причини.

Згідно зі статтею 78 Протоколу жодна сторона, що перебуває в конфлікті, не вживає заходів щодо евакуації дітей, крім як своїх власних громадян в іноземну державу, за винятком випадків, коли йдеться про тимчасову евакуацію, необхідну з невідкладних причин, пов'язану зі станом здоров'я чи лікуванням дітей або, якщо вони не перебувають на окупованій території, з їх безпекою. У разі, коли можуть бути знайдені батьки чи законні опікуни, вимагається їхня письмова згода на таку евакуацію. Будь-яка евакуація проводиться під спостереженням Держави-покровительки за погодженням із заінтересованими сторонами, тобто стороною, що здійснює евакуацію, стороною, що приймає дітей, і будь-якими сторонами, громадяни яких евакуюються.

Пунктом «а» частини 4 статті 85 Протоколу передбачено, що серйозними порушеннями являються дії, коли вони здійснюються навмисно й на порушення Конвенцій або цього Протоколу, а саме: переміщення окупаючою державою частини її власного цивільного населення на окуповану нею територію або депортація чи переміщення всього або частини населення окупованої території у межах цієї території чи за її межі, на порушення ст. 49 Конвенції.

Також положення Конвенції та Протоколу закріплюють інші гарантії особливого захисту дітей в умовах міжнародного збройного конфлікту, що полягають у забезпеченні особливої поваги до дітей, наданні продуктів харчування, одягу та належної медичної допомоги, піклуванні про дітей, які залишилися сиротами або розлученими з сім'єю, створенні належних умов під час позбавлення волі та забезпеченні доступу до гуманітарної допомоги, захисті від усіх форм насильства, у тому числі сексуального та інше.

24.08.1991 Верховною Радою Української Радянської Соціалістичної Республіки схвалено Акт проголошення незалежності України, яким урочисто проголошено незалежність України та створення самостійної української держави – України, відповідно до якого територія України є неподільною та недоторканою.

Статтями 1-3 Конституції України визначено, що Україна є суверенною і незалежною, демократичною, соціальною, правовою державою. Суверенітет України поширюється на всю її територію, яка в межах існуючого кордону є цілісною і недоторканою. Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю.

Незалежність України визнали держави світу, серед яких і РФ.

Відтак, між Україною та РФ укладено низку договорів та актів, в тому числі багатосторонніх, серед яких є Меморандум про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї від 05.12.1994, у якому РФ підтвердила зобов'язання поважати незалежність і суверенітет та існуючі кордони України, зобов'язались утримуватися від загрози силою чи її використання проти територіальної цілісності чи політичної незалежності України, і що ніяка її зброя ніколи не буде використовуватися проти України, крім цілей самооборони, або будь-яким іншим чином згідно зі Статутом ООН.

Крім того, відповідно до п. п. 3, 8 Меморандуму про підтримку миру та стабільності в Співдружності Незалежних Держав (далі – СНД) від 10.02.1995, що укладений між державами СНД, серед яких є Україна і РФ, держави підтвердили непорушність існуючих кордонів один одного і зобов'язались виступати проти будь-яких дій, що підривають їх непорушність, а також вирішувати усі суперечки тільки мирними засобами. Держави також зобов'язались не підтримувати на території інших держав-учасниць сепаратистські рухи, а також сепаратистські режими, якщо такі виникнуть; не встановлювати з ними політичних, економічних і інших зв'язків, не допускати використання ними територій і комунікацій держав-учасниць Співдружності; не надавати їм економічної, фінансової, військової та іншої допомоги.

Разом з тим, Україна та РФ уклали та ратифікували Договір про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і РФ від 31.05.1997, у статтях 2 та 3 якого РФ зобов'язалась поважати територіальну цілісність України, підтвердила непорушність існуючих між державами кордонів та будівництво відносин на основі принципів взаємної поваги суверенної рівності, територіальної цілісності, непорушності кордонів, мирного врегулювання спорів, незастосування сили або загрози силою, включаючи економічні та інші

способи тиску, права народів вільно розпоряджатися своєю долею, невтручання у внутрішні справи, додержання прав людини та основних свобод, співробітництва між державами, сумлінне виконання взятих міжнародних зобов'язань, а також інших загально визнаних норм міжнародного права.

Конституцією та іншими актами національного законодавства України також визначено суспільно-політичне життя народу та передбачено порядок функціонування держави та її апарату.

Незважаючи на це, з 19.02.2014, всупереч вимогам пунктів 1, 2 Меморандуму про гарантії безпеки від 05.12.1994, принципам Заключного акта Наради з безпеки і співробітництва в Європі, частини 4 статті 2 Статуту ООН, декларації Генеральної Асамблеї ООН від 09.12.1981 № 36/103, Резолюцій Генеральної Асамблеї ООН від 21.12.1965 № 2131 (XX), від 16.12.1970 № 2734(XXV), від 16.12.1970 № 2734 (XXV) та від 14.12.1974 № 3314 (XXIX), статей 1, 2 Конституції України, представниками РФ на територію України розпочато збройне вторгнення Збройних Сил РФ (далі – ЗС РФ), які у взаємодії з військовослужбовцями Чорноморського флоту РФ та іншими збройними формуваннями РФ здійснили блокування та захоплення адміністративних будівель та ключових об'єктів військової та цивільної інфраструктури України, забезпечили військову окупацію території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя.

18.03.2014 РФ оголосила про офіційне включення Криму до її території, а відтак здійснила незаконну анексію української території, та з цього часу РФ здійснює контроль над цією територією.

У той же час, упродовж березня та початку квітня 2014 року за безпосереднього керівництва та під контролем не встановлених на цей час представників влади та ЗС РФ, представники іррегулярних незаконних збройних формувань, озброєних банд та груп найманців, створених, підпорядкованих, керованих та фінансованих РФ, взяли під контроль будівлі, в яких знаходилися органи місцевої влади та місцеві органи виконавчої влади України, військові об'єкти України в окремих районах Донецької та Луганської областей України. 07.04.2014 у м. Донецьку створено терористичну організацію «Донецька народна республіка» (далі – «ДНР»), а 27.04.2014 у м. Луганську – терористичну організацію «Луганська народна республіка» (далі – «ЛНР»), які контролювалися та фінансувалися РФ та у складі яких утворені незаконні збройні формування (далі – НЗФ), які функціонують і по теперішній час.

Відповідно до статті 42 IV Конвенції про закони і звичаї війни на суходолі та додатку до неї: Положення про закони і звичаї війни на суходолі (надалі – IV Конвенція) територія визнається окупованою, якщо вона фактично перебуває під владою армії супротивника. Окупація поширюється лише на ту територію, де така влада встановлена і здатна виконувати свої функції.

При цьому, згідно зі статті 43 IV Конвенції з фактичним переходом до рук окупанта повноважень легітимної влади він вживає всіх залежних від нього заходів для того, щоб, по можливості, відновити і забезпечити громадський порядок і безпеку, дотримуючись існуючих у країні законів, за виключенням, коли це абсолютно неможливо.

Відтак, відповідно до пункту 2 статті 1 Закону України (далі – ЗУ) «Про забезпечення прав та свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» датою початку тимчасової окупації РФ окремих територій України є 19.02.2014, а окремі території України, що входять до складу Донецької та Луганської областей, є окупованими РФ (у тому числі окупаційною адміністрацією РФ) починаючи з 07.04.2014.

У подальшому, 22.02.2022 президент РФ направив до Ради Федерації звернення про використання збройних сил за межами РФ, яке було задоволено.

24.02.2022 Президентом РФ оголошено початок так званої «спеціальної військової операції», метою якої є «денацифікація» та «демлітаризація» України. Після цього, близько четвертої години ранку, збройні формування РФ розпочали широкомасштабне військове вторгнення на територію України, увійшовши з боку РФ, Республіки Білорусь та тимчасово окупованих територій України, які супроводжувалися нанесенням ракетно-артилерійських ударів і бомбардуванням авіацією по всій території України.

У зв'язку з цим, 24.02.2022 Указом Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 в Україні з 05 год. 30 хв. введено воєнний стан строком на 30 днів. Зазначений Указ затверджений прийнятим Верховною Радою України Законом від 24.02.2022 № 2102-ІХ. У подальшому дія воєнного стану на території України Указами Президента України, затвердженими законами України, неодноразово продовжувалась і діє по цей час.

Факт широкомасштабного збройного вторгнення на територію України 24.02.2022 не приховувався владою РФ, та підтверджений рішеннями міжнародних організацій, зокрема резолюцією Генеральної Асамблеї ООН від 02.03.2022 ES-11/1 «Про агресію проти України», п.п. 1, 3 Думки 300(2022) Парламентської Асамблеї Ради Європи «Наслідки агресії РФ проти України», п. п. 17, 18 наказу Міжнародного Суду ООН від 16.03.2022 за клопотанням про вжиття тимчасових заходів у справі «Звинувачення у Конвенції про запобігання злочину геноциду та покарання за нього» (Україна проти Росії) тощо.

24.02.2022 збройні формування РФ, порушуючи норми міжнародного гуманітарного права, вирушили з окупованої території АР Крим на материкову частину України, здійснили перетин адміністративного кордону України з тимчасово окупованим Кримським півостровом поза пунктами пропуску та, переслідуючи мету окупації українських населених пунктів, почали рух, зокрема, у напрямку Херсонської області.

У ході ведення агресивних воєнних дій з боку РФ проти України, що супроводжувались бойовими зіткненнями підрозділів ЗС РФ із підрозділами Сил оборони України, 01.03.2022 ЗС РФ було захоплено м. Херсон та встановлено фактичний контроль над ним.

Після захоплення м. Херсон, 03.03.2022 ЗС РФ взяли під контроль приміщення Херсонської обласної державної адміністрації (далі – Херсонська ОДА) за адресою: м. Херсон, пл. Свободи, 1.

У подальшому 25.04.2022 у приміщення Херсонської міської ради (далі – Херсонська МР) за адресою: м. Херсон, пр-т Ушакова, 37, увійшли збройні формування РФ, які попередили керівництво та працівників Херсонської МР, що управління місцевою адміністрацією переходить під керівництво РФ.

Надалі, 20.03.2022 ЗС РФ було захоплено с. Новопетрівку Миколаївської області та встановлено фактичний контроль над ним.

Завершивши процес окупації, у тому числі м. Херсон, частини Херсонської області та с. Новопетрівка Миколаївської області, здійснюючи контроль шляхом військового примусу, РФ одразу приступила до процесу встановлення повної влади над окупованими територіями, а одним із перших кроків в цьому напрямку було введення в дію свого національного законодавства щодо спрощеної процедури отримання російського громадянства українськими дітьми.

Так, 09.03.2022 під час зустрічі з Уповноваженою президента РФ з прав дитини М. Львової-Белової Президент РФ доручив влаштувати українських дітей до російських родин та закликав змінити законодавство.

За підсумками зустрічі з Президентом РФ, Уповноважена президента РФ з прав дитини М. Львова-Белова повідомила, що триває законотворча робота та переговори щодо можливості влаштування дітей у російські сім'ї.

30.05.2022 Президент РФ видав указ № 330, яким внесені зміни до Указів від 24.04.2019 № 183 «Про визначення в гуманітарних цілях категорій осіб, що мають право звернутися із заявами для отримання громадянства РФ у спрощеному порядку» та від 29.04.2019 № 187 «Про окремі категорії іноземних громадян і осіб без громадянства, що мають право звернутися із заявами для отримання громадянства РФ у спрощеному порядку» та спрощено процедуру отримання російського громадянства українськими дітьми, зокрема дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування, з Донецької, Луганської, Запорізької та Херсонської областей. Указ уповноважив опікунів таких дітей або керівників закладів, у яких вони перебувають, подавати заяви про отримання громадянства Російської Федерації від імені цих дітей. Після отримання такого громадянства, у російському законодавстві відсутні юридичні перешкоди для влаштування таких дітей у російські сім'ї.

Одночасно із цим, з метою надання законності фактичного захоплення та окупації частини території України, завершення процесу їх анексії, штучного створення юридичних підстав витіснення існуючої української правової системи шляхом імплементації та застосування російського законодавства, політичним керівництвом РФ проведено ряд законодавчих процедур.

Так, у період з 22.07.2022 по 23.09.2022, підконтрольними керівництву РФ представниками окупаційної влади на захоплених РФ територіях України ініційовано та організовано проведення так званих референдумів стосовно приєднання захоплених нею районів Донецької, Херсонської, Луганської та Запорізької областей до складу РФ.

У подальшому, за спеціально створених умов неможливості об'єктивного та незалежного контролю процедури і результатів голосування, усвідомлюючи відсутність законних підстав, не зважаючи на перебування частин Донецької, Луганської, Запорізької та Херсонської областей під контролем української

влади та виїздом більшості мешканців із цих регіонів, окупаційною владою з 23.09.2022 по 27.09.2022 проведено вказані вище референдуми, після чого, із посиленням на отримані результати, заявлено про начебто виявлення більшістю населення окупованих територій бажання бути включеними до складу РФ, а керівниками окупаційних РФ адміністрацій направлено Президенту РФ звернення про включення до складу Російської Федерації.

Надалі, розуміючи явну незаконність референдумів та недостовірність їх результатів, усвідомлюючи очевидну нелегітимність органів окупаційної влади, їх підконтрольність та несамотійність у прийнятті рішень, а також відсутність будь-якої міжнародної правосуб'єктності окремих адміністративно-територіальних одиниць України, 30.09.2022 у м. Москва (РФ) між Президентом РФ та представниками окупаційних адміністрацій РФ Пушиліним Д.В., Пасечником Л.І., Балицьким Є.В. та Сальдом В.В. були підписані договори про прийняття до Російської Федерації та утворення у її складі нових суб'єктів (надалі – «Договори»), а саме:

- «Договір між РФ і ДНР про прийняття в Російську Федерацію ДНР та утворення у складі РФ нового суб'єкта»;

- «Договір між РФ і ЛНР про прийняття в Російську Федерацію ЛНР та утворення у складі РФ нового суб'єкта»;

- «Договір між РФ і Запорізькою областю про прийняття в РФ Запорізької області та утворення у складі РФ нового суб'єкта»;

- «Договір між РФ і Херсонською областю про прийняття в РФ Херсонської області та утворення у складі РФ нового суб'єкта».

У подальшому, з 30.09.2022 по 02.10.2022, більш точного часу досудовим розслідуванням не встановлено, Президент РФ направив до Конституційного суду РФ запити про перевірку відповідності Конституції РФ вищевказаних «Договорів» про прийняття «ДНР», «ЛНР», Запорізької та Херсонської областей до складу РФ (далі - Запити).

У свою чергу, Конституційний суд РФ, не зважаючи на наявність грубих порушень норм міжнародного гуманітарного права, українського та російського законодавства, 02.10.2022 прийняв рішення про відповідність Конституції РФ вказаних вище «Договорів», які вступили в силу, тим самим продовживши процес надання законного вигляду анексії українських територій із наданням йому додаткового юридичного обґрунтування.

02.10.2022, використовуючи вказані вище рішення Конституційного суду РФ як одну з підстав, Президент РФ подав до Державної Думи РФ для погодження законопроекти Федеральних конституційних законів про ратифікацію «Договорів» та прийняття супутніх Федеральних конституційних законів, які, зокрема, передбачають зміни в Конституцію РФ в частині входження до її складу нових суб'єктів федерації.

У свою чергу, 03.10.2022 за результатом розгляду вказаних законопроектів Державною Думою Федеральних зборів РФ прийнято наступні Федеральні закони:

- № 372-ФЗ «Про ратифікацію Договору між РФ і ДНР про прийняття в Російську Федерацію ДНР та утворення у складі РФ нового суб'єкта»;

- № 373-ФЗ «Про ратифікацію Договору між РФ і ЛНР про прийняття в Російську Федерацію ЛНР та утворення у складі РФ нового суб'єкта»;

- № 374-ФЗ «Про ратифікацію Договору між РФ і Запорізькою областю про прийняття в РФ Запорізької області та утворення у складі РФ нового суб'єкта»;

- № 375-ФЗ «Про ратифікацію Договору між РФ і Херсонською областю про прийняття в Російську Федерацію Херсонської області та утворення у складі РФ нового суб'єкта».

Того ж дня, Державною Думою Федеральних зборів РФ погоджено наступні Федеральні конституційні закони:

- № 5-ФКЗ «Про прийняття в РФ ДНР та утворення у складі РФ нового суб'єкта»;

- № 6-ФКЗ «Про прийняття в РФ ЛНР та утворення у складі РФ нового суб'єкта»;

- № 7-ФКЗ «Про прийняття в РФ Запорізької області та утворення у складі РФ нового суб'єкта»;

- № 8-ФКЗ «Про прийняття в РФ Херсонської області та утворення у складі РФ нового суб'єкта».

У свою чергу, Рада Федерації Федеральних зборів РФ 04.10.2022 погодила вказані вище закони та федеральні конституційні закони стосовно входження в РФ анексованих територій України з утворенням у її складі нових відповідних суб'єктів федерації.

Того ж дня Президентом РФ підписані вищевказані федеральні закони та федеральні конституційні закони, після чого відбулося їх офіційне оприлюднення, а відтак вони набули чинності відповідно до російського законодавства.

У жовтні 2022 року, коли Донецька, Луганська, Херсонська та Запорізька області вже були незаконно приєднані до РФ, розпочався процес активізації надання російського громадянства особам, які проживають на території цих областей.

Однією з причин стало те, що Президент РФ 26.11.2022 ухвалив Указ №951, в якому, зокрема, визначено порядок поведження із заявою про визнання дитини віком до 14 років громадянином РФ, а також порядок виходу з громадянства України.

Указана процедура додатково врегульована та спрощена Федеральним законом «Про особливості правового становища громадян Російської Федерації, які мають громадянство України», прийнятим 18.03.2023.

Відповідно до пункту 2 статті 1 цього закону вихід із громадянства України дітей віком до 14 років здійснюється на підставі заяви їхніх батьків або інших законних представників, у тому числі представників установ, до яких вони поміщені, без можливості їх впливу на цю процедуру.

Таким чином, діти, особливо у віці до 14 років, практично не мають права голосу в такому процесі, що впливає на збереження індивідуальності та ідентичності таких дітей.

Зазначені дії у поєднанні із змінами законодавства РФ про громадянство значно спростили зміну громадянства українських дітей-сиріт та дітей без супроводу, які опинилися на території РФ чи тимчасово окупованих територіях.

При цьому, як відповідно до норм міжнародного гуманітарного права, так і до норм законодавства України, окупація території внаслідок міжнародного збройного конфлікту є тимчасовою фактичною ситуацією, не впливає на правовий статус окупованої території, не позбавляє окуповану державу суверенітету і держава-окупант не набуває суверенітету над окупованою територією.

Анексія всієї або частини території під час війни не позбавляє осіб, які знаходяться на окупованій території, захисту у жодному разі та жодним чином у зв'язку з будь-якими змінами, запровадженими стосовно керівних установ чи управління цією територією внаслідок її окупації, або у зв'язку з будь-якою угодою, укладеною між властями окупованої території та властями окупаційної держави, або у зв'язку з анексією окупаційною державою всієї або частини окупованої території.

З огляду на ці факти та норми міжнародного гуманітарного права, на території України триває міжнародний збройний конфлікт.

Натомість, міжнародне гуманітарне право під час збройного конфлікту забороняє стороні евакуацію дітей, за винятком тимчасової евакуації з невідкладних причин та випадків, коли йдеться про тимчасову евакуацію з невідкладних причин, пов'язану зі станом здоров'я чи лікуванням або їх безпекою, якщо вони не перебувають на окупованій території. У будь-якому випадку на це необхідна письмова згода батьків, опікунів або осіб, які за законом несуть головну відповідальність за опіку над дітьми. Крім того, міжнародне право вимагає вживати усіх практично можливих заходів обережності з метою уникнення створення загрози для евакуації.

При евакуації необхідно зафіксувати визначений перелік відомостей про дитину з метою полегшення її повернення у свою сім'ю та країну, процедура евакуації, спеціально визначена як тимчасова, ніколи не може бути підставою для натуралізації або асиміляції дітей супротивником, а головний обов'язок окупаційної влади при цьому полягає в якомога більшому скороченні тривалості переміщення, сприянні репатріації і возз'єднання дітей з сім'ями.

Фактичні обставини кримінального правопорушення, у вчиненні якого підозрюється Чернишова Є.О.

Так, на момент окупації села Новопетрівка Миколаївської області функціонував комунальний заклад «Новопетрівська спеціальна школа» Миколаївської обласної ради, код ЄДРПОУ: 04590151; місцезнаходження: 57330, Миколаївська область, Снігурівський район, село Новопетрівка, вулиця Соборна, будинок 38, (далі – КЗ «Новопетрівська спеціальна школа» МОР), який є закладом загальної середньої освіти для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку, який забезпечує права дітей з особливими освітніми потребами, зумовленими стійкими фізичними, психічними, інтелектуальними

або сенсорними порушеннями, на здобуття загальної середньої освіти з урахуванням особливостей їх психофізичного розвитку.

Виконувачем обов'язків директора цього закладу була Луцик Наталія Володимирівна.

На момент окупації села в КЗ «Новопетрівська спеціальна школа» МОР перебувало 15 вихованців, а саме:

року народження (дитина-сирота),

(рішення суду про усиновлення),

(дитина-сирота),

(позбавлена

батьківського піклування),

(позбавлений батьківського піклування),

(позбавлена батьківського піклування),

(позбавлений батьківського

піклування),

(позбавлений батьківського піклування),

(позбавлений батьківського піклування),

(позбавлений

батьківського піклування),

(позбавлений батьківського піклування),

(позбавлений батьківського

піклування),

(позбавлений батьківського піклування),

(складні життєві обставини),

(складні життєві обставини).

Діти, які на момент окупації с. Новопетрівка утримувались у КЗ «Новопетрівська спеціальна школа» МОР, належать до захищених осіб та користуються особливою повагою, оскільки є громадянами України, перебували на тимчасово окупованій території с. Новопетрівка та знаходилися під контролем РФ.

Водночас досудовим розслідуванням встановлено, що в осіб, які входять до політичного та військового керівництва РФ, яких наразі не встановлено, виник злочинний умисел на насильницьке переміщення українських дітей між територіями України, які тимчасово окуповані РФ, та депортацію дітей до РФ для подальшого усиновлення або передачі під опіку громадян РФ, їх русифікації та знищення української ідентичності.

До реалізації вказаного злочинного умислу не встановлені досудовим розслідуванням особи, які входять до політичного та військового керівництва РФ, у не встановлений досудовим розслідуванням час, місці та за не встановлених обставин залучили військовослужбовців ЗС РФ, на яких поклали функції щодо встановлення українських дітей, які не мають батьків чи перебувають в складних життєвих обставинах, наявність таких дітей в інституційних закладах, збирання щодо них інформації, організації та координації здійснення насильницького переміщення дітей між територіями України, які тимчасово окуповані РФ, та депортації дітей до РФ, наділивши їх

повноваженнями на здійснення комунікації з відповідними керівниками окупаційних органів влади та установ, а також здійснення контролю за особами щодо забезпечення самого процесу насильницького переміщення дітей між територіями України, які тимчасово окуповані РФ, та їх подальшої депортації до РФ.

У другій половині березня 2022 року, точну дату та час досудовим розслідування не встановлено, з метою встановлення наявності дітей у КЗ «Новопетрівська спеціальна школа» МОР та їх кількості на територію закладу прибуло четверо невстановлених військовослужбовців ЗС РФ.

Надалі, у не встановлений досудовим розслідуванням час, у квітні 2022 року, на територію закладу неодноразово прибували невстановлені військовослужбовці ЗС РФ та пропонували директору Луцик Н.В. перемістити дітей до окупованого півострова Крим або РФ, на що отримали відмову.

Хвилюючись за долю дітей, Луцик Н.В. розпочала пошук можливих шляхів перевезення вихованців закладу на територію, підконтрольну Україні, та осіб, які могли б у цьому допомогти.

Про це дізналися російські військові, які 11.07.2022 озброєні прибули до приміщення КЗ «Новопетрівська спеціальна школа» МОР. Серед військових ЗС РФ був військовослужбовець з позивним «Каха» (далі – військовий Каха), який повідомив, що він є відповідальним за обстановку в с. Новопетрівка та його населення. Після цього Луцик Н.В. була допитана цими російськими військовими із застосування фізичного та психологічного тиску.

14.07.2022 о другій половині дня, достовірно знаючи про діючий міжнародний збройний конфлікт і те, що територія с. Новопетрівка окупована РФ, військовий Каха у супроводі близько 20 озброєних не встановлених слідством військових РФ приїхав на територію закладу та повідомив, що дітей забирають до Херсонського району, тобто на територію України, яка тимчасово окупована РФ. Через примусовий тиск та страх застосування насильства, маючи такий досвід, Луцик Н.В. не чинила опору та попросила більше часу для збору речей і документів, на що їй була надана доба.

З метою реалізації злочинного умислу щодо насильницького переміщення дітей між територіями України, які тимчасово окуповані РФ, та депортації дітей з тимчасово окупованої території України до РФ, задля недопущення втечі вихованців закладу та їх супроводжуваних на територію, підконтрольну Уряду України, з другої половини дня 14.07.2022 до 15.07.2022 військовий Каха на території закладу залишив чотирьох невстановлених озброєних військовослужбовців ЗС РФ, які здійснювали контроль.

15.07.2022 близько 12 години, точного часу не встановлено, діючи за вказівкою осіб, які входять до політичного та військового керівництва РФ, на виконання попередньо розробленого плану до приміщення КЗ «Новопетрівська спеціальна школа» МОР на 4 автомобілях приїхав військовий Каха у супроводі близько 10 озброєних військових ЗС РФ, які вчинили дії, спрямовані на організацію насильницького переміщення всіх 15 дітей, які утримувалися та фізично перебували на території школи.

Ураховуючи, що Луцик Н.В. є законним опікуном дітей, побоюючись за їх долю, вона прийняла рішення їхати з дітьми. Аналогічне рішення прийняв її цивільний чоловік Мандзюк Валерій Володимирович.

Так, у присутності військового Кахи ті під його контролем інші озброєні військові РФ помістили 15 вихованців, директора КЗ «Новопетрівська спеціальна школа» МОР Луцик Н.В. та її чоловіка Мандзюка В.В. у 4 транспортні засоби, а саме: два легкових авто сірого та білого кольору марки «Škoda», один – «газель» синього кольору, один легковий автомобіль типу «пікап» білого кольору. Після того, як всі діти були розміщені у транспортних засобах, вони разом із військовим Кахою та іншими озброєними військовими залишили територію КЗ «Новопетрівська спеціальна школа» МОР, у результаті чого було здійснено насильницьке переміщення у межах окупованої території України

(дитина-сирота), (рішення суду про усиновлення

), (дитина-сирота), (позбавлена батьківського піклування), (позбавлений

батьківського піклування), (позбавлена батьківського піклування), (позбавлений батьківського

піклування), (позбавлений батьківського піклування), (позбавлений батьківського піклування),

(позбавлений батьківського піклування), (позбавлений батьківського піклування), (позбавлений

батьківського піклування), (позбавлений батьківського піклування), (позбавлений батьківського

піклування), (складні життєві обставини), (складні життєві обставини).

Водночас підстав для вивезення дітей із с. Новопетрівка Миколаївської області не було, оскільки обстановка в цьому населеному пункті була стабільною, спокійною. У КЗ «Новопетрівська спеціальна школа» МОР було необхідне бомбосховище для укриття вихованців закладу, необхідне устаткування, матеріальні засоби (продукти, ліки, засоби гігієни та інше). Окрім цього, вихованці закладу за станом здоров'я не потребували додаткового обстеження чи лікування, а отже, об'єктивні причини для їх вивезення були відсутні.

Цього ж дня, близько 13 год ці 15 вихованців, Луцик Н.В. та її чоловіка Мандзюка В.В. було переміщено до окупованого РФ села Степанівка Херсонського району Херсонської області, де їх розмістили для тимчасового проживання у комунальному закладі «Центр соціально-психологічної реабілітації дітей», код ЄДРПОУ: 24945662; місцезнаходження: село

Степанівка, Херсонський район Херсонська область, вулиця Запорізька, будинок 4 (далі – КЗ «Центр соціально-психологічної реабілітації дітей»), в якому вони перебували до 19.10.2022. Директором указанного закладу є Сагайдак Володимир Петрович.

Одночасно із цим окупаційною владою на тимчасово окупованій території Херсонської області протягом березня – жовтня 2022 року створено систему незаконних органів державної влади, в тому числі системи освіти і науки та молоді і спорту.

Зокрема, точний час та дату досудовим розслідуванням не встановлено, заступником начальника незаконно створеного окупаційною владою «Департамента молодіжи и спорта Херсонской области Военно-гражданской администрации Херсонской области» призначено громадянина України Тамбовцева Георгія Анатолійовича, 15.08.1987 р.н.

Разом із цим невстановлені особи у не встановлений досудовим розслідуванням час, місці та за невстановлених обставин з метою реалізації злочинного умислу осіб, які входять до політичного та військового керівництва РФ, спрямованого на насильницьке переміщення українських дітей між територіями України, які тимчасово окуповані РФ, та депортацію дітей до РФ для подальшого усиновлення або передачі під опіку громадян РФ, їх русифікації та знищення української ідентичності залучили Тамбовцева Г.А., на якого поклали функції щодо встановлення українських дітей, які не мають батьків чи перебувають в складних життєвих обставинах, наявність таких дітей в інституційних закладах, збирання щодо них інформації, організації та координації здійснення насильницького переміщення дітей між територіями України, які тимчасово окуповані РФ, та депортації дітей до РФ, наділивши його повноваженнями здійснення комунікації з відповідними керівниками окупаційних органів влади та установ, а також здійснення контролю за особами щодо забезпечення самого процесу насильницького переміщення дітей між територіями України, які тимчасово окуповані РФ, та їх подальшої депортації до РФ.

Так, 04.06.2022 Тамбовцев Г.А., будучи залученим до вказаної протиправної діяльності з метою встановлення наявності дітей у КЗ «Центр соціально-психологічної реабілітації дітей» та їх кількості, з двома невстановленими військовослужбовцями РФ та однією цивільною особою прибули до закладу, де після огляду дітей, які перебували в закладі, забрали всі особові справи вихованців. Також ці особи вказали Сагайдаку В.П. на необхідність у перереєстрації КЗ «Центр соціально-психологічної реабілітації дітей» за російським законодавством.

Крім цього, 27.07.2022 ректором незаконно створеного окупаційною владою «Государственного бюджетного образовательного учреждения высшего образования Херсонской области «Херсонский аграрный университет» призначено громадянку України Чернишову Євгенію Олегівну, 06.10.1982 р.н.

Разом із цим невстановлені особи у не встановлений досудовим розслідуванням час, місці та за невстановлених обставин з метою реалізації злочинного умислу осіб, які входять до політичного та військового керівництва

РФ, спрямованого на насильницьке переміщення українських дітей між територіями України, які тимчасово окуповані РФ, та депортацію дітей до РФ, для подальшого усиновлення або передачі під опіку громадян РФ, їх русифікації та знищення української ідентичності залучили Чернишову Є.О., на яку поклали функції щодо організації та координації здійснення насильницького переміщення дітей між територіями України, які тимчасово окуповані РФ, та депортації дітей до РФ, наділивши її повноваженнями здійснення комунікації з відповідними керівниками окупаційних органів влади та установ, здійснення контролю за особами, які забезпечують процес насильницького переміщення дітей між територіями України, які тимчасово окуповані РФ, та їх подальшої депортації до РФ, а також особисто брати участь у цьому.

19.10.2022 в першій половині дня точного часу досудовим розслідуванням не встановлено, Тамбовцев Г.А., будучи залученим до вказаної протиправної діяльності, з метою реалізації злочинного умислу щодо насильницького переміщення дітей між територіями України, які тимчасово окуповані РФ, та депортації дітей з тимчасово окупованої території України до РФ зателефонував директору КЗ «Центр соціально-психологічної реабілітації дітей» Сагайдаку В.П., представившись заступником начальника «Департаменту молодіжки і спорту Херсонської області Воєнно-громадянської адміністрації Херсонської області», запитав про кількість дітей у закладі, після чого наказав упродовж двох годин зібрати дітей для їх вивезення.

Через деякий час до приміщення КЗ «Центр соціально-психологічної реабілітації дітей» на транспортному засобі синього кольору, зовні схожому на «газель», водій та державні номерні знаки не встановлені, приїхала Чернишова Є.О., яка представилася Сагайдаку В.П. і Луцик Н.В. працівником управління освіти м. Херсону, та, достовірно знаючи про діючий міжнародний збройний конфлікт і те, що територія с. Степанівка Херсонського району окупована РФ, наказала збирати 15 дітей. При цьому Чернишова Є.О., вказала, що у разі непокори вона викличе на допомогу військовослужбовців РФ для застосування фізичного насильства.

Почувши це, Луцик Н.В. не чинила опору та попросила більше часу для збору речей і документів.

У цей час Чернишова Є.О. зателефонувала Тамбовцеву Г.А. і передала слухавку Луцик Н.В., в ході розмови Тамбовцев Г.А., представився заступником начальника «Департаменту молодіжки і спорту Херсонської області Воєнно-громадянської адміністрації Херсонської області», та також пригрозив Луцик Н.В., що в разі непокори дітей насильно вивезуть, додавши, що діти можуть поїхати і без Луцик Н.В. та її чоловіка Мандзюка В.В., якщо ті не мають бажання їхати.

Водночас підстав для переміщення дітей із с. Степанівка Херсонської області не було, оскільки обстановка в цьому населеному пункті була стабільною, спокійною. У КЗ «Центр соціально-психологічної реабілітації дітей» було необхідне устаткування, матеріальні засоби (продукти, ліки, засоби гігієни тощо) та бомбосховище, яким за період перебування у цьому закладі вихованці КЗ «Новопетрівська спеціальна школа» не користувалися, оскільки не було

потреби. Окрім цього, вихованці закладу за станом здоров'я не потребували додаткового обстеження чи лікування, а отже, об'єктивні причини для їх вивезення були відсутні.

Таким чином, не маючи будь-якої реальної можливості протистояти діям Чернишової Є.О. і Тамбовцева Г.А., через страх застосування насильства та примусовий тиск, маючи такий досвід, Луцик Н.В., Мандзюк В.В. та 15 дітей закладу не чинили опір представникам окупаційної влади та сіли до транспортного засобу на якому приїхала Чернишова Є.О.

Після того, як всі діти були розміщені у транспортному засобі, на якому приїхала Чернишова Є.О., вони залишили територію КЗ «Центр соціально-психологічної реабілітації дітей».

Надалі у присутності та під контролем Чернишової Є.О. 15 вихованців КЗ «Новопетрівська спеціальна школа» МОР, директора Луцик Н.В. та її цивільного чоловіка Мандзюка В.В. було переміщено до річкового вокзалу м. Херсон, що знаходиться за адресою: м. Херсон, площа Одеська, 6, де на них чекали невстановлені озброєні військовослужбовців ЗС РФ, які спільно з Чернишовою Є.О., взяли особисті речі дітей і погрузили в човен, після чого наказали сідати до нього дітям, директору КЗ «Новопетрівська спеціальна школа» МОР Луцик Н.В. та її чоловіку Мандзюку В.В.

Після того, як всі діти, Луцик Н.В. і Мандзюк В.В. були розміщені у човні їх доставили до окупованого росіянами м. Олешки Херсонської області, де їх зустрів невстановлений чоловік і посадив на автобус, яким через окуповане м. Армянськ АР Крим перемістили до залізничної станції м. Джанкой за адресою: м. Джанкой АР Крим, вул. Кримська, 34.

20.10.2022 близько 04 год на залізничній станції їх зустріли невстановлені співробітники МНС РФ, які перевірили у Луцик Н.В. документи на дітей, передали невстановленому працівнику відділу освіти Джанкойської районної державної адміністрації, який зазначив, що вихованці закладу разом із Луцик Н.В. та Мандзюком В.В. їдуть в м. Анапу й наказав здійснити посадку на поїзд.

При цьому для транспортування 15 дітей із КЗ «Новопетрівська спеціальна школа» МОР, директора Луцик Н.В. та її цивільного чоловіка Мандзюка В.В. виділено окремий вагон у поїзді, яким їх депортували до міста Анапа Краснодарського краю Російської Федерації.

20.10.2022 15 дітей, їх опікуна Луцик Н.В. та її цивільного чоловіка Мандзюка В.В. розмістили у санаторії «Жемчужина Росии», який розташований за адресою: Російська Федерація, м. Анапа, проспект Піонерський, будинок 253, де вони перебували до 15.11.2022.

Під час перебування вихованців КЗ «Новопетрівська спеціальна школа» МОР у санаторії «Жемчужина Росии» діти щоденно піддавалися впливу проросійських інформаційних заходів з боку невстановлених працівників санаторію, метою яких було цілеспрямоване прищеплення російського націоналізму. Дітям було заборонено розмовляти українською мовою, використовувати українську символіку, а також їх змушували щоранку співати гімн Російської Федерації, чим нав'язували проросійські погляди.

17.11.2022 за допомогою благодійної організації «ТЕМІ Charitable Union» їм вдалося залишити територію РФ та виїхати до м. Тбілісі, Грузія, де вони перебувають наразі під захистом указаної благодійної організації, яка несе повну відповідальність за життя та здоров'я дітей.

Переміщення та депортація зазначених вище дітей не відповідала вимогам, установленим міжнародним гуманітарним правом, оскільки не була виправдана міркуваннями безпеки або станом здоров'я. Окрім того, відсутні підстави, які б вказували на те, що переміщення дітей на територію, підконтрольну Україні, було неможливе. Тамбовцев Г.А., Чернишова Є.О. та російська влада не намагалася встановити контакт з українською владою з цього приводу.

Отже, Чернишова Є.О., усвідомлюючи суспільно небезпечний характер своїх дій, передбачаючи їх суспільно небезпечні наслідки та бажаючи їх настання, усвідомлюючи, що територія села Степанівка Херсонської області не зазнає вогневого ураження з боку Збройних Сил України в ході їх бойових зіткнень з окупаційними військами держави-агресора, а перебування вказаних вище дітей на території села Степанівка Херсонської області не становить загрози для їх життя та здоров'я, діючи за попередньою змовою із заступником начальника незаконно створеного окупаційною владою «Департаменту молодіжи и спорта Херсонской области Военно-гражданской администрации Херсонской области» Тамбовцевим Георгієм Анатолійовичем, а також іншими не встановленими досудовим розслідуванням особами, які у тому числі входять до політичного та військового керівництва РФ, 19 жовтня 2022 року здійснила та організувала насильницьке переміщення 15 вихованців КЗ «Новопетрівська спеціальна школа» МОР, а саме:

(дитина-сирота),

(рішення суду про усиновлення _____),

Власенко Лідії Олександрівни, 24.04.2007 року народження (дитина-сирота),
(позбавлена

батьківського піклування),

(позбавлений батьківського піклування),

(позбавлена батьківського піклування),

(позбавлений батьківського

піклування),

(позбавлений батьківського піклування),

(позбавлений батьківського піклування),

(позбавлений

батьківського піклування),

(позбавлений батьківського піклування),

(позбавлений батьківського

піклування),

(позбавлений батьківського піклування),

(складні життєві обставини),

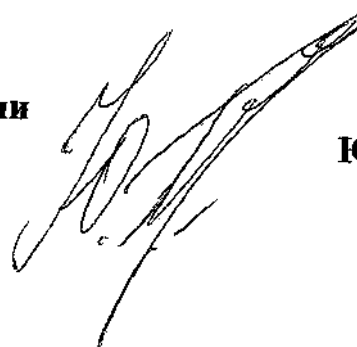
(складні життєві обставини), із

с. Степанівка Херсонської області до АР Крим, чим порушила вимоги ст. 49 Конвенції (IV) про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949,

якою забороняється, незалежно від мотивів, здійснювати примусове індивідуальне чи масове переселення або депортацію осіб, що перебувають під захистом, з окупованої території на територію окупаційної держави або на територію будь-якої іншої держави, незалежно від того, окупована вона чи ні, а також порушила вимоги п. а ч. 4 ст. 85 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12.08.1949, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I) від 08.06.1977, відповідно до якої розглядаються як серйозні порушення цього Протоколу дії, коли вони здійснюються навмисне й на порушення Конвенцій або цього Протоколу, а саме: переміщення окупаючою державою частини її власного цивільного населення на окуповану нею територію або депортація чи переміщення всього або частини населення окупованої території у межах цієї території чи за її межі.

Таким чином, Чернишова Євгенія Олегівна підозрюється у вчиненні порушень законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, за попередньою змовою групою осіб, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 28 ч. 1 ст. 438 Кримінального кодексу України.

Старший слідчий 2 відділу 3 управління
досудового розслідування
Головного слідчого управління СБ України
лейтенант юстиції

Юлія БУГАЙ

«ПОГОДЖЕНО»
Старший групи прокурорів
у кримінальному провадженні
№ 42022000000000000383 - начальник
відділу процесуального керівництва
досудовим розслідуванням та
підтримання публічного обвинувачення
Департаменту захисту інтересів дітей
та протидії домашньому насильству
Офісу Генерального прокурора

Яніна ТЕРТИЧНА

Одночасно, у відповідності до вимог ст.ст. 42, 277 КПК України роз'яснено, що підозрюваний має право:

- 1) знати, у вчиненні якого кримінального правопорушення його підозрюють;
- 2) бути чітко і своєчасно повідомленим про свої права, передбачені цим Кодексом, а також отримати їх роз'яснення;
- 3) на першу вимогу мати захисника і побачення з ним до першого допиту з дотриманням умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, а також після першого допиту - мати такі побачення без обмеження їх кількості й тривалості; на участь захисника у проведенні допиту та інших процесуальних дій; на відмову від захисника в будь-який момент кримінального провадження; на отримання правової допомоги захисника за рахунок держави у випадках, передбачених цим Кодексом та/або законом, що регулює надання безоплатної правової допомоги, в тому числі у зв'язку з відсутністю коштів на її оплату;
- 4) не говорити нічого з приводу підозри проти нього, або у будь-який момент відмовитися відповідати на запитання;
- 5) давати пояснення, показання з приводу підозри, в будь-який момент відмовитися їх давати;
- 6) вимагати перевірки обґрунтованості затримання;
- 7) у разі затримання або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою - негайне повідомлення членів сім'ї, близьких родичів чи інших осіб про затримання і місце свого перебування згідно з положеннями статті 213 цього Кодексу;
- 8) збирати і подавати слідчому, прокурору, слідчому судді докази;
- 9) брати участь у проведенні процесуальних дій;
- 10) під час проведення процесуальних дій ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення дій, які заносяться до протоколу;
- 11) застосовувати з додержанням вимог цього Кодексу технічні засоби при проведенні процесуальних дій, в яких він бере участь. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд мають право заборонити застосування технічних засобів при проведенні окремої процесуальної дії чи на певній стадії кримінального провадження з метою нерозголошення відомостей, які містять таємницю, що охороняється законом, чи стосуються інтимного життя особи, про що виноситься (постановляється) вмотивована постанова (ухвала);
- 12) заявляти клопотання про проведення процесуальних дій, про забезпечення безпеки щодо себе, членів своєї сім'ї, близьких родичів, майна, житла тощо;
- 13) заявляти відводи;
- 14) ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування в порядку, передбаченому статтею 221 цього Кодексу, та вимагати відкриття матеріалів згідно зі статтею 290 цього Кодексу;
- 15) одержувати копії процесуальних документів та письмові повідомлення;
- 16) оскаржувати рішення, дії та бездіяльність слідчого, прокурора, слідчого судді в порядку, передбаченому цим Кодексом;
- 17) вимагати відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, в порядку, визначеному законом, а також відновлення репутації, якщо підозра не підтвердилася;
- 18) користуватися рідною мовою, отримувати копії процесуальних документів рідною або іншою мовою, якою він володіє, та в разі необхідності користуватися послугами перекладача за рахунок держави.

Підозрюваний, який є іноземцем і тримається під вартою, має право на зустріч з представником дипломатичної чи консульської установи своєї держави, яку йому зобов'язана забезпечити адміністрація місця ув'язнення.

Підозрюваний має також інші процесуальні права передбачені цим кодексом.

Підозрюваному вручається пам'ятка про його процесуальні права та обов'язки одночасно з їх повідомленням, особою, яка здійснює таке повідомлення.

Підозрюваний / _____ / _____

«__» год. «__» хвилини «__» _____ 2024 року

Про підозру мені повідомлено, повідомлення про підозру вручено, права підозрюваного оголошені та роз'яснені.

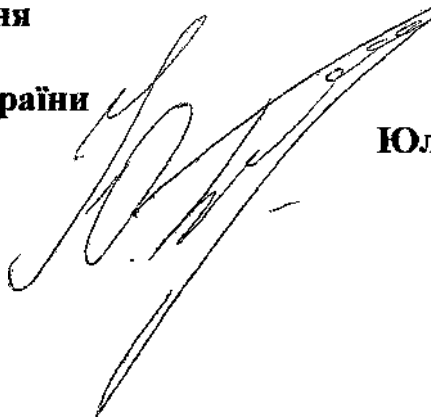
Підозрюваний / _____ / _____

«__» год. «__» хвилини «__» _____ 2024 року

Захисник: _____

Письмове повідомлення про підозру вручив:

**Старший слідчий 2 відділу 3 управління
досудового розслідування
Головного слідчого управління СБ України
лейтенант юстиції**

Юлія БУГАЙ